

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

Biznesa augstskolas Turība
STUDIJU VIRZIENA “Informācijas un komunikācijas zinātnes”

STUDIJU PROGRAMMA “Sabiedriskās attiecības”
izglītības klasifikācijas kods: 42342

Informācija par ekspertu

Vārds	Liene	Uzvārds	Ločmele
Darbavieta	Vidzemes Augstskola	Amats	Lektore, zinātniskā asistente
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Mg.art., PhD kandidāte	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			Apliecinu, ka man nav interesešu konflikta

Novērtēšanas vizītes datums: 2024. gada 26. augusts.

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Biznesa augstskolas Turība (BAT) iesniegums Nr.1.1.-04/610 par studiju programmas nosaukuma maiņu;
- Profesionālās bakalaura studiju programmas "Sabiedriskās attiecības" studiju plāns pilnam un nepilnam laikam;
- Akadēmiskās informācijas centra (AIC) vēstule BAT Nr. 2024/4.1-095 par papildinformācijas pieprasīšanu;
- BAT vēstule AIC Nr. 1.1.-04/1148 par papildinformācijas sniegšanu ar pievienotajiem pielikumiem:
 1. Studiju programmu salīdzinājums divos studiju gados,
 2. Studiju kursu nosaukumu izmaiņu raksturojums ar 2.09.2024. sniegto papildinājumu par to atbilstību profesijas standartam,
 3. Studiju programmas “Sabiedriskās attiecības” plāns:
 - a. pilnam laikam,
 - b. nepilnam laikam,
 4. Metodika pārejai no Latvijas kredītpunktu sistēmas uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS),
 5. Studiju programmas kursu apraksti.
- BAT 03.09.2024. elektroniskā pasta vēstulē iesūtītais precizētais diploma pielikuma paraugs.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Biznesa augstskola Turība (BAT) vēlas mainīt profesionālās bakalaura (pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības) studiju programmas “Sabiedriskās attiecības” nosaukumu uz “Komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadība” ar studiju programmas nosaukumu angļu valodā: “Communication and Public Relations Management”. Sniegtajā informācijā BAT norāda, ka jaunais studiju programmas nosaukums “Komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadība” un tās saturs atbilst esošajam piešķiramajam grādam “Profesionālais bakalaura grāds sabiedriskajās attiecībās” un kvalifikācijai “Sabiedrisko attiecību vadītājs”. Šīs izmaiņas iniciētas, ņemot vērā Biznesa augstskolas Turība 2024.gada 28.februāra Senāta lēmumu, kā arī 2020.gadā apstiprināto Sabiedrisko attiecību vadītāja profesijas standartu.

Sniegtajā informācijā BAT norāda, ka no studiju programmas licencēšanas 2003.gadā ir notikušas būtiskas izmaiņas profesijas standarta saturā un sabiedrisko attiecību nozarē kopumā. Tāpēc studiju programmā veiktas atbilstošas izmaiņas: atsevišķiem studiju kursiem ir precizēti nosaukumi, kā arī ir ieviesti standartam un tendencēm atbilstoši jauni studiju kursi. BAT ieskatā, esošais studiju programmas nosaukums pilnībā neatspoguļo visaptverošo programmas saturu, tāpēc pārmaiņu īstenošana ir nepieciešama un būtiska.

Izmaiņu novērtēšanas procedūras ietvaros BAT precizē arī studiju programmas apjomu, turpmāk to izsakot atbilstoši ECTS. Studiju programmas apjoms pirms izmaiņu veikšanas 160 KP, pēc izmaiņu veikšanas 240 KP.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Vizīte notika Biznesa augstskolā Turība Graudu ielā 68, Rīgā, Senāta zālē. Tās ietvaros eksperte kopā ar AIC pārstāvi tikās ar BAT vadību – rektori, valdes priekšsēdētāju, prorektori, Uzņēmējdarbības vadības fakultātes Komunikācijas studiju virziena vadītāju, četriem programmas “Sabiedriskās attiecības” mācībspēkiem, kā arī četrām programmas otrā un trešā kursa studentēm.

Vizītes laikā tika pārrunāti jautājumi saistībā ar apsvērumiem, kas likuši izšķirties par labu nepieciešamajām izmaiņām studiju programmas nosaukumā un saturā, kā arī iesaistīto pušu lomu pārmaiņu satura noteikšanā; pārejas procesa uz ECTS organizēšanu, rezultātiem un studiju slodzes balansēšanu; programmas satura pilnveidošanu, precizējot esošo un iekļaujot jaunus kursus; studentu pieredzi un vērtējumu programmas pārmaiņām.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un tā kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

3.1. Izmaiņas studiju programmas nosaukumā

Kā minēts BAT iesniegumā par studiju programmas nosaukuma maiņu un klātienēs vizītes laikā, studiju programmas “Sabiedriskās attiecības” nosaukuma maiņa uz “Komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadība” ir likumsakarīgs solis tās satura un fokusa pilnveidē, reaģējot uz nozares attīstību un ņemot vērā programmas iesaistīto pušu – studentu, mācībspēku un nozares profesionāļu pieredzi. BAT jau eksistē pozitīva pieredze saistībā ar līdzīgām izmaiņām maģistra studiju programmā, kur, pēc vadības teiktā, vērojama atjaunota interese par studijām BAT un tai sekojošs reflektantu pieplūdums.

BAT pārstāvji norādīja, ka vārda “komunikācija” iekļaušana programmas nosaukumā labāk ataino tās saturu, kas ir plašāks par fokusu vienīgi uz sabiedriskajām attiecībām, ko piedāvā patreizējais nosaukums. Savukārt, ar vārda “vadība” iekļaušanu programmas nosaukumā, tiek stiprināts visu līmeņu komunikācijas studiju programmu fokuss studiju virzienā kopumā atbilstoši BAT kopējai virzībai uz tāda izglītības satura piedāvāšanu, kas būtisks tieši uzņēmējdarbības vadības jomai.

Atzinīgi vērtējama BAT ciešā sadarbība ar programmas īstenošanā un attīstībā iesaistītajām pusēm – mācībspēkiem, darba devēju pārstāvjiem un studentiem – uz klausot un ņemot vērā viņu vajadzības un pieredzi. Klātienēs vizītes laikā visi vizītes dalībnieki pauda izpratni un informētību par pārmaiņu nepieciešamību un būtību, kā arī atbalstīja virzītās izmaiņas.

Izvērtējot to, vai programmas saturs pēc būtības nosedz abas jaunā nosaukuma daļas – komunikāciju un sabiedriskās attiecības, redzams, ka programmas nosaukuma maiņa ir pamatota abu daļu tematikai atbilstošosursos. Studiju programmā ietverti gan kursi no plašākas komunikācijas jomas dažādām sfērām, piemēram, digitālās komunikācijas specializācijas kursi, Vides komunikācija un ilgtspēja, Vizuālā komunikācija un rediģēšana, gan arī tādi, kas raksturīgi tieši sabiedrisko attiecību disciplīnai, piemēram, Sabiedrisko attiecību pamati, Korporatīvā atbildība, Krīžu komunikācija (BAT sniegtās papildinformācijas 2.pielikums–studiju kursu nosaukumu izmaiņu raksturojums un 5.pielikums–kursu apraksti).

Ievērojot studiju programmas nosaukuma maiņu, ar iesaistītajām pusēm pārrunāta iespēja mainīt arī piešķiramā grāda nosaukumu, nodrošinot, ka tas vairāk atbilst studiju programmas un pielāgotā studiju satura nosaukumam. Iespējamā grāda nosaukuma maiņa vizītes laikā pārrunāta arī ar studējošajiem un studenti kopumā ir atvērti arī idejai par iegūstamā grāda precizēšanu, piemēram, norādot “profesionālais bakalaura grāds komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadībā”. Lai nodrošinātu, ka iegūstamais grāds pilnībā ataino studiju programmas saturu un atbilst programmas nosaukumam, eksperte aicina BAT izvērtēt iespēju precizēt arī grāda nosaukumu. Savukārt, izvērtējot jauno programmas nosaukumu kontekstā ar iegūstamo kvalifikāciju, eksperte atzīst, ka programmas nosaukums “Komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadība” ir uzskatāms par saskaņotu ar programmā iegūstamo kvalifikāciju “Sabiedrisko attiecību vadītājs”.

Papildus jānorāda, ka iepazīstoties ar BAT sniegtajiem dokumentiem tika secināts, ka studiju programmai noteikti vairāk nekā 30 sasniedzamie rezultāti (BAT vēstule AIC Nr. 1.1.-04/1148

par papildinformācijas sniegšanu), šis jautājums pārrunāts ar studiju programmas vadītāju, konstatēts, ka tā bijusi tehniska kļūda un piemērojami tie programmas sasniedzamie rezultāti, kas tika norādīti studiju virziena, kurā studiju programma iekļauta, akreditācijas procedūras ietvaros, proti, izteikti šādā redakcijā:

1. Spēja plānot, izstrādāt un uzturēt organizācijas ārējo komunikāciju atbilstoši kopējiem organizācijas mērķiem, piedāvājot stratēģiju un taktiku ar atbilstošajiem komunikācijas instrumentiem;
2. Spēja orientēties sabiedrības, iesaistes pušu dienas kārtībā, mediju un politiskajā dienas kārtībā;
3. Spēja veikt kvalitatīvos un kvantitatīvos pētījumus par iesaistes pusēm un izmantot citus izpētes paņēmienus, prezentēt rezultātus un citu informāciju;
4. Spēja piedalīties sabiedrisko attiecību projektu un kampaņu plānošanā un realizēšanā;
5. Spēja analizēt sabiedrisko domu un organizācijas vajadzības, saskatot likumsakarības tēla veidošanas nodrošināšanai;
6. Spēja līdzdarboties organizācijas darbības plānošanā, sniedzot pienesumu izpratnē par iekšējo komunikāciju kā svarīgu instrumentu organizācijas mērķu sasniegšanai;
7. Spēja ieteikt, organizēt un vadīt apmācības citu darbinieku un klientu kvalifikācijas paaugstināšanai saistībā ar komunikācijas un sabiedrisko attiecību jautājumiem;
8. Spēja izvēlēties un izmantot piemērotākos komunikācijas kanālus un rīkus;
9. Spēja nodrošināt krīzes komunikācijas vadību.

Īstenojot programmas nosaukuma un satura maiņu, ir jāņem vērā tie programmas rezultāti, kas programmai tika norādīti studiju virziena akreditācijas procedūras ietvaros. Iepazīstoties ar programmas saturu pēc plānotajām izmaiņām, eksperte atzīst, ka tas ir atbilstošs iepriekšminēto programmas rezultātu sasniegšanai.

3.2. Izmaiņas, kas saistītas ar pāreju uz ECTS

Ievērojot Augstskolu likuma pārejas noteikumu 93. punktā noteikto, augstskolām līdz 2024. gada 31. decembrim jāveic pāreja uz kredītpunktu sistēmu, kas izteikta atbilstoši ECTS, tajā skaitā ievērojot, ka 1 KP turpmāk atbilst 25—30 stundu studiju darba apjomam līdzšinējo 40 stundu vietā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 10. oktobra grozījumiem Augstskolu likumā, kas noteica pāreju uz kredītpunktiem atbilstoši ECTS.

Ievērojot ārējā normatīvajā regulējumā noteikto, BAT 2024. gada 2. jūlija Senāta sēdē apstiprinājuši nolikumu “Metodika pārejai no Latvijas kredītpunktu sistēmas uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS)” (turpmāk - Nolikums pārejai uz ECTS). Šajā nolikumā norādīts, ka 1 kredītpunktam atbilst 25 akadēmiskās stundas darba apjoma un šis noteiktais apjoms pārejas laikā tiek piemērots nemainīgi. Tāpat norādīts arī kārtējo pārbaudījumu skaits ievērojot studiju kursa kopējo kredītpunktu apjomu un iekļauta atsauce uz valsts akadēmiskās izglītības standartā noteikto par kontaktstundu apjomu (BAT sniegtās papildinformācija 4. pielikums). Eksperte secina, ka Nolikums pārejai uz ECTS koncentrēti iekļauj galvenos principus mainot kredītpunktu sistēmu, vienlaikus, būtu nepieciešams iekļaut

arī atsauci uz Ministru kabineta noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu, tajā iekļauto prasību kontaktstundām profesionālajās studiju programmās.

Kopumā atzinīgi vērtējama BAT spēja operatīvi organizēt pāreju uz ECTS. Vērtējot arī studiju kursu aprakstos iekļauto stundu skaitu secināms, ka kursu apraksti ir atjaunoti un pielāgoti precizētajam kredītpunktu skaitam un stundām.

No sarunām ar programmas vadību un mācībspēkiem ir skaidrs, ka iesaistītās puses izprot pārmaiņu būtību un saņem nepieciešamo atbalstu no Studiju daļas un citiem kolēģiem. Studiju programmas īstenotāju rīcībā ir platforma, kas kursa aprakstu formās automātiski palīdz uzskaitīt kredītpunktus un ar tiem saistīto dažāda veida studentu slodzi. Tāpat darbinieku rīcībā ir formāli un neformāli komunikācijas kanāli, kas pēc nepieciešamības ļauj operatīvi noskaidrot trūkstošo informāciju (novērtēšanas vizīte, BAT sniegtās papildinformācijas 4.pielikums).

Kontekstā ar pāreju uz ECTS, aktualizējas jautājums par studiju apjoma saglabāšanu/samazināšanu/palielināšanu atsevišķos studijuursos un studiju slodzi kopumā. Ievērojot, ka vērtējamās studiju programmas akreditācijas procedūras ietvaros viens KP bija vienāds ar 40 stundām, bet pēc izmaiņām viens KP būs vienāds ar 25 stundām, kā arī skatot studiju plānā iekļauto KP apjomu secināts, ka gadījumā, ja iepriekš studiju kursa apjoms bija 2 KP, tas atbilda 40 stundām, bet pēc veiktajām izmaiņām šādi kursi izteikti 3 KP (ECTS) apjomā, kas, atbilstoši Nolikums pārejai uz ECTS, veido 75 stundu studiju darbu (līdzīga situācija veidojas arī pie citu studiju kursu apjoma, piemēram, ja KP skaits mainīts no 4 KP un 6 KP (ECTS), tad turpmāk kursam būs paredzēts par 10 stundām mazāk, nekā pirms izmaiņu veikšanas u.t.t.).

Vizītes laikā BAT pārstāvji norādīja, ka galvenā tendence ir saglabāt esošo studiju slodziursos, un tas lielākoties arī ir iespējams. Tomēr, ņemot vērā šajā atzinumā iekļautos stundu skaita samazinājuma piemērus jākonstatē, ka faktiskais stundu samazinājums pastāv un BAT būtu skaidrāk jānosaka un ar mācībspēkiem jāizrunā, uz kādu aktivitāšu/ darbību pamata tiek samazināts stundu apjoms kursā. Tikšanās laikā ar mācībspēkiem izskanēja, ka to var īstenot uz konsultācijām un pārbaudes darbiem atvēlēto stundu rēķina (novērtēšanas vizīte). Eksperta vizītes laikā, runājot par konsultāciju laika apjomu un izmantošanu, studentes atzina, ka mācībspēki ir pieejami un atvērti jautājumiem un atbalstam arī kursu nodarbību dienās, kur pārsvarā to palīdzība ir izmantota visvairāk, konsultāciju laikus atstājot darbu pārrakstīšanai. Vienlaikus no mācībspēkiem izskanēja, ka konsultāciju laiks iepriekš bijis lielāks, nekā tradicionālā augstskolu praksē un pārejas uz ECTS ietvaros veiktie atsevišķie samazinājumi joprojām nodrošina standartu, kas ir norma citās augstskolās. Izskatot studiju kursu aprakstus, jāsecina, ka konsultācijas jau šobrīd nav norādītas kopējā studiju kursa apjomā, kas liek secināt, kā konsultācijas nav tā kursa daļa, uz kā pamata veikts stundu samazinājums.

Tiekoties ar studentiem, eksperte pārliecinājās, ka studenti augstu novērtē pārbaudes darbu praktisko dabu – tie pārbaudes darbi, kur studenti aicināti radoši darboties, meklēt, analizēt un prezentēt, studentiem daudz labāk ļauj nostiprināt zināšanas un prasmes, atsaukt tās atmiņā

vēlāk, kad tās nepieciešams pielietot citos kontekstos (novērtēšanas vizīte). Praktiskie pārbaudes darbi arī ir ar vislielāko studiju darba slodzes ietilpību no studējošo un arī mācībspēku perspektīvas.

No studiju kvalitātes viedokļa, būtu labi, gadījumos, kur nepieciešams apsvērt stundu skaita samazinājumu, izvairīties samazināt tādu pārbaudes darbu apjomu, kuri orientēti uz praktisku darbošanos. Ir nepieciešams noskaidrot, kā un cik intensīvi konsultāciju laikus izmanto studenti kopumā (ekspertei patlaban ir tikai četru studenšu viedoklis), lai pieņemtu lēmumu, vai tas var notikt uz konsultācijām atvēlēto stundu rēķina, vai tomēr nepieciešams meklēt samazinājuma iespējas citviet.

Kopumā studiju slodzi studentes vērtē atzinīgi, īpaši uzsverot labo pirmā kursa pieredzi, kas ļāvusi veiksmīgi integrēties augstskolas dzīvē. Tāpat vērtīgi un slodzi balansēt palīdzoši bijuši studentu pašpārvaldes gatavotie materiāli (video) par studiju darbu rakstīšanu, kā arī apstāklis, ka studiju pētniecības darbu īstenošana ir integrēta kursu saturā. Svarīgi arī, ka prakse plānota atsevišķā laika periodā, kad studiju kursi nenotiek (Novērtēšanas vizīte, 3.pielikums).

Detalizētāk analizējot studiju plānus, eksperte konstatē, ka kredītpunktu ziņā studiju slodze pavasara semestrī veidojas lielāka, piemēram, pilna laika studiju plānā norādīts, ka otrajā semestrī kopējā slodze ir 36 KP (ECTS), ceturtajā semestrī tie ir 33 KP (ECTS), sestajā semestrī tie ir 36 KP (ECTS) un pēdējā semestrī tie ir 36 (KP (ECTS), ievērojot, ka katra gada pirmajā semestrī slodze ir mazāka, gadā apgūstamais kredītpunktu skaits ir 60 KP (ECTS), kas atbilst Augstskolu likuma 1. panta 10. punktā noteiktajam, vienlaikus, rada risku nesamērīgam slodzes sadalījumam starp semestriem. Līdzīga situācija vērojama arī nepilna laika studiju plānā, kur ceturtajā semestrī apgūstami kursi 30 KP (ECTS) apmērā, sestajā semestrī kursi noteikti kopumā 33 KP (ECTS) apmērā un astotajā semestrī kopējais apjoms noteikts 30 KP (ECTS) apmērā, vienlaikus, ievērojot Augstskolu likumā noteikto, nepilna laika studijās studiju darba slodzei būtu jābūt mazākai nekā pilna laika studijās (BAT sniegtās papildinformācijas 3.pielikums).

Jautājums par slodzes samērīgumu un apgūstamo kursu apjomu vizītes laikā pārrunāts gan ar studiju programmas vadību, gan studējošajiem. Gan studiju programmas vadība, gan studējošie norādīja, ka pēc būtības kredītpunktu sadalījumu pa semestriem līdzsvaro apgūstamo kursu specifika (no vispārīgākiem, teorētiskākiem kursiem rudenī uz praktisku, pētniecisku saturu pavasarī).

Eksperte apzinās izaicinājumus, kas saistīti ar nepieciešamo ECTS ietilpināšanu profesionālā bakalaura studiju programmas laika ietvarā, studentu atbirumu tādu spēju un stāvokļu dēļ, kas saistītas ar stresa noturību, mentālo veselību (īpaši pēc-COVID-19 periodā), laika plānošanu un studiju apvienošanu ar pilnas slodzes darbu. Ekspertes darba pieredze rāda, ka pirmajos studiju gados vēl tikai veidojas prasmes, kas palīdz pārvarēt iepriekšminētos apstākļus, tāpēc aicina pievērst īpašu uzmanību studiju slodzes balansam tieši pirmajos divos studiju gados un kontekstā ar regulārām studentu integrācijas aktivitātēm, kas vērstas uz piederības sajūtas veidošanu, savstarpēji atbalstošas vides uzturēšanu un prasmes studēt attīstību.

Kopumā secināms, ka BAT izveidojusi priekšnosacījumus, lai veiktu pāreju uz kredītpunktiem atbilstoši ECTS, vienlaikus, lai pāreja būtu veiksmīga un sabalansēta, BAT Studiju daļai, kopā ar programmas direktori un mācībspēkiem būtu jāizskata un skaidri jānosaka, kādas darbības studiju kursu ietvaros turpmāk būs samazinātas, ievērojot noteiktās izmaiņas stundu skaitā uz 1 KP, vienlaikus neapdraudot iespēju studējošajiem sasniegt kursa mērķi un sasniedzamos rezultātus. Tāpat, lai nodrošinātu slodzes sabalansētību starp semestriem, vēlams pārskatīt kursu sadalījumu semestros, jo īpaši nepilna laika studijās, panākot, ka vienā semestrī apgūstamais apjoms nepārsniedz 30 KP.

Papildus, ievērojot, ka tiek precizēts studiju programmas apjoms, tika konstatēts, ka BAT būtu jāprecizē arī izsniedzamā diploma paraugs, nodrošinot tā atbilstību Ministru kabineta 2013.gada 16.aprīļa noteikumiem Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus” (MK noteikumi Nr. 202) (MK 26.03.2024. noteikumu Nr. 189 redakcijā), pastiprinātu uzmanību pievēršot šo noteikumu 41.² punktā iekļautajai prasībai. Pēc klātienē vizītes augstskolā BAT iesūtījuši precizētu diploma paraugu, kur informācija precizēta atbilstoši šajos noteikumos noteiktajai prasībai.

3.3. Izmaiņas programmas saturā

Kā redzams BAT sniegtās papildinformācijas 2.pielikumā, izmaiņas un precizējumi ir visai ievērojami – pašas programmas nosaukuma maiņa, seši precizēti kursu nosaukumi (Mūsdienų komunikācijas vadība, Globalizācija un starpkultūru saskarsme, Integrētās komunikācijas kampaņas, Mūzikas menedžments, Vizuālā komunikācijas un rediģēšana, Korporatīvā atbildība); viens divosursos sadalīts kurss (Mārketinga komunikācija un Zīmolvedība), viens mainīts kursa nosaukums (Sabiedrisko attiecību pamati), divi kursi apvienoti vienā (Radošās industrijas: audio, video, foto), viens no programmas izņemts kurss (Radošās industrijas: stils un mode), viens no jauna pievienots kurss (Mākslīgais intelekts), kā arī izveidota un pievienota specializācija digitālajā komunikācijā (Digitālās komunikācijas kampaņas, Digitālās komunikācijas psiholoģija, Digitālās komunikācijas satura veidošana, Influenceru mārketinga, Multimediju komunikācija). Izvērtējot kursu saturu (BAT sniegtās papildinformācijas 5.pielikums) kontekstā ar atbilstību profesijas standartam (BAT sniegtās papildinformācijas 2.pielikums) un programmas sasniedzamajiem rezultātiem, ir redzams, ka precizējumi un izmaiņas programmas saturā ir atbilstošas profesijas standartam un iepriekš noteiktajiem programmas rezultātiem.

Pievēršoties atsevišķu kursu saturam un īstenotajām izmaiņām, vērojams, ka precizētais kurss Mūzikas menedžments aptver daudz plašāku saturu par pasākumu rīkošanu kopumā. Vienlaikus tā nosaukums ietver vārdu “menedžments”, kamēr audio, video un foto, kā arī multimediju kursu gadījumā nosaukums veidots par šīm jomām kā radošajām industrijām. Nosaukumu līmenī netop skaidrs, kāpēc tieši mūzikas gadījumā akcents tiek likts tieši uz vadības perspektīvu. Eksperte aicina precizēt kursa Mūzikas menedžments nosaukumu atbilstoši tā

saturam. Ja vadības komponents ir specifisks visām programmā iekļautajām radošo industriju jomām, tad, jāvērtē, vai to nav nepieciešams izcelt attiecīgo kursu nosaukumos.

Apsverot programmas specializāciju aktuālajos digitālās komunikācijas jautājumos, eksperte iesaka pievērst vairāk uzmanības tādu satura izvērtēšanas zināšanu un prasmju attīstībai, kas ļautu kritiski izvērtēt (digitālo) saturu (gan no lietotāja, gan radītāja perspektīvas) papildus propagandas un dezinformācijas (kurss Medijpratība), kritiskās domāšanas prakses uzņēmējdarbībā (kurss Kritiskā domāšana) jautājumiem. Kamēr iepriekšminētie jautājumi ir būtiski, tie vērsti uz sabiedrības un valsts drošību un indivīda efektīvu funkcionēšanu savu (uzņēmējdarbības) mērķu sasniegšanā (BAT sniegtās papildinformācijas 5.pielikums). Iekļaujot tematus un metodes padziļinātai dažādu saturu analīzei, kas ļauj izvērtēt un dekonstruēt dažādu saturu piedāvāto realitāti un ar to saistītas sociālās problēmas (ideālais ķermeņa tēls, vardarbības normalizēšana, dažādu sociālo grupu stigmatizēšana, marginalizācija un demonizācija, dehumanizācija un tamlīdzīgi), iespējams (digitālo) komunikāciju t.sk. dažāda satura veidotāja darbu un arī atbildību ieraudzīt plašākā kontekstā. Iepriekšminētais nav kritika augstāk nosaukto kursu saturam. Gluži otrādi – kursa Kritiskā domāšana satura orientācija uz uzņēmējdarbībai specifiskām zināšanām un prasmēm, un kursa Medijpratība rūpes par sabiedrības un valsts drošību ir vērtējamas atzinīgi. Tāpat atzinīgi vērtējama kritiskās komponentes klātbūtne jaunizveidotajā kursā Mākslīgais intelekts (BAT sniegtās papildinformācijas 5.pielikums). Iepriekšminētais vairāk uztverams kā ieteikums paraudzīties, kuru kursu saturā ieteiktie temati varētu būt aktuāli un apzināties, ka zināšanas, prasmes un kompetences par to, kā efektīvi sasniegt (pārdošanas) mērķus ar dažādiem komunikācijas un sabiedrisko attiecību paņēmieniem, ir balansējams ar tikpat efektīvu spēju apzināties savas darbības sekas plašākā kontekstā, lai nodrošinātu uzņēmējdarbības ilgtspēju, kas mūsdienās vairs nav iedomājams bez iesaistes plašāku sociālo problēmu risināšanā.

Izvērtējot programmas nosaukuma izmaiņu fokusu uz vadības jēdziena izcelšanu programmas jaunajā nosaukumā, pēc novērtēšanas vizītē izskanējušajām idejām, vērojama neliela pretruna. No vienas puses, ir skaidrs, ka kursu satura līmenī vadības tematika, pēc iespējas un kursu saturam atbilstoši, ir iekļauta tam piemēroto studiju kursu saturā. No otras puses – vadības tematu klātbūtne ne vienmēr ir nolasāma no kursu nosaukumiem. Kursu nosaukumu stratēģiska veidošana vadības laukā, protams, nevar būt pašmērķīgi un/vai kursa fokusu sašaurinoši. Tomēr – kā tika novērots ekspertes vizītes laikā, mācībspēkiem ir arī dažāda izpratne par to, kas ir vadība un kāda ir to raksturojošo zināšanu, prasmju un kompetenču vieta konkrētos studijuursos. Izskanēja arī viedoklis, ka jauniešiem nav intereses pievērst uzmanību programmas saturam, galvenais – cik pievilcīgs šķiet pats programmas nosaukums (novērtēšanas vizīte). Ekspertes pieredze augstākās izglītības komunikācijas jautājumos rāda, ka tas nav tik viennozīmīgi – jaunieši ir dažādi un augstskolām ir svarīgi tiklab ātri, kā lēni domājošie (pēc Kānemana) un informāciju analizējošie reflektanti. No programmas mārketinga viedokļa, tās jaunajā veidolā, var būt vērtīgi, ka topošie studenti var skaidrāk nolasīt vadības aspekta klātbūtni arī programmas kursu nosaukumos, kur tas ir saturam atbilstoši un piemēroti.

4. Secinājumi

1. Studiju programmas nosaukuma un satura maiņa ir pamatota, veikta iesaistot puses, uz kurām izmaiņas tiešā veidā attiecas un kuru pieredze ir vērtīgs pienesums izmaiņu satura noteikšanā. Izmaiņas ir saskaņotas ar profesijas standartu un programmas sasniedzamajiem rezultātiem.
2. Pāreja uz ECTS ir labi organizēta, iekšējo struktūrvienību un procesu atbalstīta un mācībspēkiem konkrētu kursu ietvaros saprotama. Vienlaikus iztrūkst skaidrojuma par to, kādas darbības studiju kursu ietvaros turpmāk būs samazinātas, ievērojot noteiktās izmaiņas stundu skaitā uz 1 KP. Nepieciešamie samazinājumi atsevišķu studiju kursu slodzē, kas saistīti ar pāreju uz ECTS, praktiski nevar tikt veikti uz konsultāciju laika. Atbilstoši studentu sniegtajam viedoklim, iespējams samazinājumu var veikt uz tādu pārbaudes darbu rēķina, kas ietver mazāk praktisko komponentu.
3. Programmas specializācija digitālajā komunikācijā pieprasa vairāk tāda kursu satura, kas vērsts ne tikai uz efektīvu komunikācijas līdzekļu izmantošanu savu mērķu īstenošanā, bet arī attīsta spēju kritiski izvērtēt radīto un patērēto saturu ar mērķi ieraudzīt tā saikni ar plašāku sociālo problēmjaudājumu loku.
4. BAT specializācija tieši uzņēmējdarbībai nepieciešamās izglītības nodrošināšanā pieprasa vienotu izpratni un rīcību saistībā ar vadības zināšanu, prasmju un kompetenču atainojumu kursu saturā un kursu nosaukumos.

5. Rekomendācijas

Eksperte **rekomendē apstiprināt izmaiņas** studiju programmas nosaukumā, to mainot uz “Komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadība”, kā arī apstiprināt izmaiņas kopējā studiju programmas apjomā un saturā, turpmāk programmas apjomu izskatot atbilstoši ECTS kredītpunktiem.

1. Līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiek pieņemts lēmums par izmaiņu veikšanu, izvērtēt iespēju precizēt iegūstamo grādu studiju programmā uz “profesionālais bakalaura grāds komunikācijas un sabiedrisko attiecību vadībā.”
2. Līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiek pieņemts lēmums par izmaiņu veikšanu, iesniegt precizētu diploma un tā pielikuma paraugu, nodrošinot, ka tas pielāgots veiktajām izmaiņām studiju programmā, kā arī, atbilst MK noteikumiem Nr. 202.
3. Līdz 31.12.2024. ir jāprecizē, kādas darbības studiju kursu ietvaros turpmāk būs samazinātas, ievērojot noteiktās izmaiņas stundu skaitā uz 1 KP, vienlaikus neapdraudot iespēju studējošajiem sasniegt kursa mērķi un sasniedzamos rezultātus.
4. Līdz nākamā akadēmiskā semestra sākumam, nepieciešams pārskatīt kursu sadalījumu semestros, jo īpaši pilna laika studiju pirmajos divos gados un nepilna laika studijās, panākot, ka vienā semestrī apgūstamais apjoms nepārsniedz 30 KP.
5. Līdz kursa īstenošanas sākumam, precizēt kursa Mūzikas menedžments nosaukumu, atainojot kursa satura plašāko spektru – pasākumu rīkošanu un vadību.

6. Izvērtēt iespēju atbilstošo kursu saturā iekļaut tematus un metodes, kas palīdz kritiski izvērtēt saturu kontekstā ar plašāku sabiedrības problemātiku, ko šis saturs potenciāli rada vai atbalsta.
7. Izvērtēt iespēju ar atsevišķu kursu palīdzību vēl, papildu esošajiem, stiprināt vadības prasmju līniju programmas saturā, precizējot kursu nosaukumus un, iespējams, arī saturu, kur tas ir atbilstoši un saturu bagātinoši.

Eksperta vārds, uzvārds, grāds

*Liene Ločmele
Rīgā, 2024. gada 11. septembrī*